Aan de Tweede Kamer t.a.v. de vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (cie.szw@tweedekamer.nl)

Brancheverenging voor participatie, begeleiding en veilige opvang

Datum 4 november 2026	Bijlage(n) -
Contactpersoon Maarten Hijink (Maarten.hijink@valente.nl)	Doorkiesnummer 06-14855465
Onderwerp Commissiedebat Arbeidsmigratie	Ons kenmerk VA26-035

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 12 november voert u een debat over Arbeidsmigratie. Het aantal dakloze arbeidsmigranten is de afgelopen periode enorm gestegen[1]. Dit is in de openbare ruimte op vele plekken inmiddels te zien. Dit leidt bij koude en natte weersomstandigheden elk jaar weer tot schrijnende situaties en het overlijden van kwetsbare mensen. Wij vragen daarom u dringend aandacht voor deze vier punten:

- Voer een fundamenteel debat over de toekomst van arbeidsmigratie in Nederland
- Voer *alle* maatregelen van het aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten alsnog snel uit
- Waarborg medische noodzakelijke zorg voor arbeidsmigranten
- Waarborg de toegang tot hulp en opvang voor dakloze arbeidsmigranten

Voer een fundamenteel debat over de toekomst van arbeidsmigratie in Nederland

Het Nederlandse economische model leunt steeds zwaarder op een groot aantal arbeidsmigranten, naar verwachting meer dan één miljoen in 2030, terwijl onze samenleving daar onvoldoende op berekend is.[2] Valente bepleitte daarom het voeren van een fundamentele discussie over arbeidsmigratie in Nederland, waarin economische belangen afgewogen worden tegen andere maatschappelijke belangen, zoals volkshuisvesting en beschikbare voorzieningen.[3] Het kabinet heeft in het coalitieakkoord aangegeven het SER-advies 'Arbeidsmigratie naar waarde'[4] te willen uitvoeren. Ook riep de Tweede Kamer middels moties[5] op de toekomst van arbeidsmigratie in Nederland langs de lijnen van het rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen[6] uiteen te zetten.

Vraagt u wanneer het kabinet het SER-advies gaat uitvoeren? Dringt u erop aan het fundamentele debat over de toekomst van arbeidsmigratie in Nederland snel te voeren?

Voer *alle* maatregelen van het aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten alsnog snel uit

Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (commissie Roemer) adviseerde al in 2020 om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren en misstanden tegen te gaan.[7] Het kabinet zegt de adviezen van de commissie Roemer te willen uitvoeren, en meer verantwoordelijkheid voor huisvesting bij werkgevers te willen leggen. Maar veel maatregelen zijn nog niet uitgevoerd.[8] De Tweede Kamer riep afgelopen voorjaar in een motie[9] opnieuw op het advies van de commissie

[1] Groeiende dakloosheid arbeidsmigranten moet stoppen | CNV
[2] Wat werkt voor de toekomst - interdepartementaal beleidsonderzoek arbeidsmigratie - | Rijksoverheid.nl
[3] Opinie: Onze steden bezwijken onder het systeem van goedkope arbeid | Trouw
[4] Arbeidsmigratie: minder waar het kan, beter waar het moet | SER
[5] Motie uiteenzetting toekomst arbeidsmigratie n.a.v. Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen en Motie hoge prioriteit aan opvolging rapport Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen
[6] Gematigde groei - rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 | Rijksoverheid.nl
[7] Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan | Rapport | Rijksoverheid.nl
[8] Voortgang uitvoering aanbevelingen Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten | Rapport | Rijksoverheid.nl
[9] Motie over volledige uitvoering geven aan het advies van de commissie-Roemer

Roemer volledig uit te voeren. Een van de adviezen is het scheiden van bed en baas. Hiermee en met goede huurbescherming, wordt het risico op dakloosheid verminderd, omdat plotselinge beëindiging van de huisvesting na beëindiging van de arbeidsrelatie kan worden voorkomen. Valente en andere partijen reageerden dan ook kritisch[10] op de voorstellen van de regering om tijdelijke huurcontracten voor arbeidsmigranten toch weer te willen toestaan in het Wetsvoorstel Passende huurcontracten.

Dringt u aan op snelle uitvoering van alle nog niet uitgevoerde maatregelen van de commissie Roemer? Hoe gaat de regering snel een einde maken aan de afhankelijkheidsrelatie van bed en baas?

Waarborg medische noodzakelijke zorg en opvang voor arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten hebben recht op medisch noodzakelijke zorg, ook als ze onverzekerd zijn. Deze kosten kunnen worden gedekt door de subsidieregeling medische zorg onverzekerden. In de praktijk verloopt het ontvangen hiervan vaak moeizaam en komt daardoor laat tot stand.[11] Dat leidt tot schrijnende situaties én hoge kosten. De vorige regering heeft u geïnformeerd[12] over het voorkomen en oplossen van onverzekerdheid en betere toegang tot zorg voor onverzekerden. Tegelijkertijd laat ook deze regering echter een bezuiniging op onverzekerde zorg in 2027 in de begroting staan.

Vraagt u de minister hoe hij gaat zorgen dat arbeidsmigranten zoveel mogelijk verzekerd zijn? En hoe waarborgt hij de toegang tot medisch noodzakelijke zorg voor onverzekerde arbeidsmigranten?

Waarborg de toegang tot hulp en opvang voor arbeidsmigranten

EU-burgers kunnen toegang krijgen tot maatschappelijke opvang als ze arbeidsrechten in Nederland hebben opgebouwd en voldoen aan de Wmo-criteria. In 2024 is een checklist voor gelijke behandeling van EU-burgers[13] gepubliceerd voor gemeenten. Wij ontvangen echter nog steeds signalen dat de checklist nog niet overal gebruikt wordt en dat gemeenten mensen weigeren die wel recht op maatschappelijke opvang lijken te hebben. Uit de ervaringen met de pilots kortdurende opvang en hulp aan dakloze (niet-rechthebbende) EU-burgers blijkt dat het mogelijk is opvang te bieden en hen ondertussen ook te begeleiden naar nieuw werk of terugkeer naar het land van herkomst.[14] De vorige regering stelde voor uitbreiding van deze specifiek opvang geld beschikbaar.

Vraagt u de minister welke maatregelen hij neemt om te waarborgen dat arbeidsmigranten met recht op gelijke behandeling daadwerkelijk toegang krijgen tot maatschappelijke opvang? Is de beoogde uitbreiding van de specifieke opvang en hulp voor dakloze EU-burgers gerealiseerd en beschikbaar?

Mocht u vragen hebben over deze brief, neem dan gerust contact op met mij op of met onze adviseur public affairs (laurisvaneekeren@valente.nl/06-21357010). Ik wens u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet,

Maarten Hijink
directeur Valente

Uit diverse verhalen bracht de Valente werkgroep dakloze EU-burgers met FNV in kaart hoe arbeidsmigranten uiteindelijk op straat belanden (beeld met AI).

[10] Reactie Valente op internetconsultatie Passende huurcontracten
[11] Marcel Slockers over straatzorg: waar het systeem stopt, begint zijn spreekuur - Vereniging Valente
[12] Voortgang nieuwe regeling zorgkosten onverzekerden en aanpak onverzekerdheid, d.d. 3 juli 2025
[13] Checklist gelijke behandeling EU-burgers | Thema Zorg & welzijn: maatregelen | Arbeidsmigratie in goede banen
[14] Evaluatie kortdurende opvang dakloze EU-burgers | Rapport | Rijksoverheid.nl